

Trawsnewid Trefi

Fframwaith Ymyriadau'r Grant Creu Lleoedd

Diwygiwyd – Mai 2022

Mae'r Grant Creu Lleoedd, sy'n rhan o'r rhaglen Trawsnewid Trefi yn rhoi'r pecyn cymorth ehangaf a mwyaf hyblyg i bartneriaid Awdurdodau Lleol yng Nghymru er mwyn adfywio canol trefi ledled Cymru. Cyfrifoldeb partneriaid rhanbarthol yw penderfynu ar y cyfuniad mwyaf priodol o ymyriadau, a sut y cânt eu defnyddio'n effeithiol. Mae'r cymorth hwn ar gael ar gyfer unrhyw ganol tref a flaenoriaethir gan bartneriaid Awdurdodau Lleol.

Mae angen i unrhyw eitemau i'w cefnogi o'r fframwaith hwn fod yn rhan o gynllun creu lle hollataidd neu uwchgynllun ar gyfer canol tref ac nid ydynt yn cael eu cefnogi fel prosiectau annibynnol. Mae angen i'r ymyriadau hyn fod yn strategol eu natur ac mae angen cynllunio'r gweithgarwch. At hynny, mae angen i'r prosiectau gydb lethu yng nghyd-destun Trawsnewid Trefi ac ymyriadau ehangach sy'n digwydd neu wedi'u cynllunio mewn trefi dethol gan gynnwys Tai, Seilwaith Gwyrdd a Digidol, trafnidiaeth yn ogystal ag ymyriadau economi gylchol megis caffis atgyweirio ac ailddefnyddio yng nghanol trefi.

Un ystyriaeth allweddol a phwysig i Lywodraeth Cymru yw bod cynllun strategol ar waith ar gyfer canol tref ddynodedig. Dylai'r cynllun hwn fod o'r gwaelod i fyny, wedi'i lywio gan y gymuned ac mae angen iddo gynnwys partneriaid allweddol fel AGB, Cynghorau Tref a Chymuned a sefydliadau trydydd sector lleol ymhlith grwpiau lleol eraill.

Uchafswm dyraniad cymorth grant Llywodraeth Cymru i brosiectau Creu Lleoedd unigol yw £250,000. Os caiff y gwaith ei wneud yn raddol a bod y grant yn cael ei ddyfarnu'n raddol, ni all cyfanswm y dyraniad i eiddo unigol fod yn fwy na'r terfyn hwn o £250,000.

Dylid ystyried unrhyw arian a ddyrennir drwy'r Grant Creu Lleoedd pan fetha popeth arall. Yn y lle cyntaf, mae angen archwilio pob llwybr ariannu arall, yn enwedig lle nodir ffrydiau ariannu penodol megis teithio llesol, y Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol.

Os oes angen unrhyw eglurhad arnoch wrth ddehongli'r isod, neu os oes angen eglurhad arnoch ynghylch cymhwysra, cysylltwch â'ch Rheolwr Adfywio Llywodraeth Cymru lleol.

Cynlluniau Creu Lleoedd

Un o'r rhagofynion o ran ariannu gweithgarwch creu lleoedd drwy Trawsnewid Trefi Llywodraeth Cymru yw bod cynlluniau lleoedd priodol ar waith neu'n cael eu datblygu. Dylid cynllunio'r cynlluniau hyn yn unol â 6 egwyddor y siarter Creu Lleoedd: [Comisiwn Dylunio Cymru](http://cy.dcfw.org/creu-lleoedd/siarter-creu-lleoedd/) <http://cy.dcfw.org/creu-lleoedd/siarter-creu-lleoedd/>

- Pobl a'r gymuned
- Symud
- Tir y cyhoedd
- Lleoliad
- Cymysgedd o ddefnyddiau
- Hunaniaeth

Dylai cynlluniau lleoedd ystyried agwedd holistaidd o ran gofynion trefi a dinasoedd ac felly dylent gynnwys yr holl ymyriadau ariannu presennol ac arfaethedig gan Awdurdodau Lleol, gwahanol feysydd portffolio Llywodraeth Cymru a datblygiadau allweddol yn y sector preifat a chyhoeddus. Yn ogystal â hyn, ni ddylai cynlluniau creu lleoedd ganolbwyntio ar gyllid Adfywio Llywodraeth Cymru yn unig a dylent gynnwys yr holl ffynonellau ariannu megis tai, twristiaeth ac iechyd fel enghreifftiau er mwyn dangos y buddsoddiad cyfan mewn aneddiadau.

Dylai'r Cynlluniau Lleoedd o leiaf gynnwys yr isod:-

- Map gyda ffin llinell goch sy'n nodi ardal yr anheddiad. Bydd angen hyn ar gyfer pob anheddiad. Dylid cyfyngu'r ardal ymyriad i ganol creiddiol y dref gyda digon o fanylion i gynnwys strydoedd ac adeiladau/nodweddion tirnod. Ail fap sy'n dangos yr ardal ar gyrion y dref, gan nodi'r gweithgarwch a'r cyfleoedd datblygu ehangach.
- Manylion y grwpiau, megis AGB a/neu Gynghorau Tref a Chymuned, sy'n gweithredu yn yr ardal ar hyn o bryd. Cadwch gofnod o'r ymgynghoriad gyda'r grwpiau hyn a hefyd yr ymgynghoriad â phartion eraill fel aelodau lleol.
- Tystiolaeth o waith ymgysylltu ac ymgynghori â grwpiau defnyddwyr canol y dref a nodwyd megis pobl ifanc, pobl hŷn, grwpiau lleiafrifoedd ethnig neu grwpiau anabledd;
- Cyd-fynd â chynlluniau adfer economaidd ehangach, strategaethau rhanbarthol a chynlluniau buddsoddi eraill Llywodraeth Cymru megis trafndiaeth a theithio llesol;

- Nodi'r materion y dylid mynd i'r afael â hwy sy'n cyfyngu ar botensial llawn canol trefi a/neu gyfleoedd i'w harchwilio megis seilwaith gwyrdd, tai, iechyd, tir y cyhoedd, siopau gwag, a gwelliannau masnachol. Bydd canlyniad y gwaith hwn yn cael ei rannu ar draws meysydd portffolios Llywodraeth Cymru a phartneriaid allweddol fel Cyfoeth Naturiol Cymru;
- Datblygu Strategaeth Ymgysylltu â'r Gymuned fel rhan o'r cynllun;
- Ystyried y bygythiadau ehangach a achosir gan siopau y tu allan i'r dref, newidiadau o ran arferion defnyddwyr, TAN15, ffosffadau mewn dŵr sy'n effeithio ar Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) ac ystyriaethau ehangach o ran Newid Hinsawdd.
- Gweledigaeth a rennir ar gyfer canol y dref a ddatblygwyd drwy ystyried y materion a nodwyd ac adborth o'r broses ymgynghori; gyda Chynllun Gweithredu y cytunwyd arno.
- Bydd cynlluniau Awdurdodau Lleol yn sefydlu llinell sylfaen ar gyfer canol y dref a ddiffiniwyd gan ddefnyddio'r technolegau digidol sydd ar gael er mwyn sefydlu isafswm o ran nifer yr ymwelwyr a metrigau amser a dreulir ar ddechrau'r cyfnod ariannu tair blynedd;
- Adolygu a gwerthuso'r gallu i gyflawni a'r camau a nodwyd yn y cynllun gweithredu yn rheolaidd gyda Llywodraeth Cymru a phartneriaid, drwy ymgynghori'n barhaus.
- Adborth a dysgu parhaus yn rhanbarthol ac ar draws Cymru gyfan;

Dylid trafod ymhellach o ran gofynion y Cynllun Creu Lleoedd ar gyfer eich tref neu ddinas benodol gyda'ch Rheolwr Adfywio perthnasol.

Bydd gwerthuso'n elfen allweddol o'r gwaith o gyflawni'r rhaglen Trawsnewid Trefi. Er mwyn dangos effaith ariannu Creu Lleoedd bydd disgwyl i Awdurdodau Lleol lunio adroddiad diweddar blyneddol (gan gynnwys astudiaethau achos prosiect) i ddangos y prosiectau a gyflawnwyd a'u heffaith ar ganol trefi sydd wedi'u blaenoriaethu.

Ar ddiwedd y cylch ariannu tair blynedd, bydd disgwyl i bob Awdurdod Lleol unigol sy'n cael cyllid gomisiynu gwerthusiad annibynnol o'r gwaith cyflawni ar gyfer Trawsnewid Trefi sy'n cwmpasu'r holl brosiectau Creu Lleoedd a'r prosiectau Strategol. Lle mae Trawsnewid Trefi wedi'i ddefnyddio ar draws grŵp neu glwstwr o drefi llai, gellir comisiynu un adolygiad annibynnol i gynnwys nifer o ganol trefi.

Ymyriad	Manylion y Cynllun	Ymgeisydd cymwys	Cysylltiadau Strategol a Pholisi Allweddol	Ymrwymadau Cysylltiedig y Rhaglen Lywodraethu
<p>Unedau preswyl yng nghanol trefi</p>	<p>Trosi arwynebedd llawr gwag ar y lloriau uchaf mewn llety preswyl newydd. Y gofyniad lleiaf o ran pob cynllun yw fflat hunangynhwysol 1 x 1 ystafell wely. Disgwylir i gynlluniau fod yn gymysgedd o unedau un a dwy ystafell wely, ac i'r gymhareb gael ei phennu yn ôl cynllun yr adeilad a chaniatâd cynllunio.</p> <p>Dylai cynlluniau gydymffurfio â'r Gofynion Ansawdd Datblygu Cymru (WDQR 2021) "Mannau a Chartrefi a Lleoedd Prydferth" a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2021, gan gynnwys diwallu'r "gofynion gwagle" fel y'u nodir yn Atodiad A ac Atodiad B.</p> <p>Lle mae cartrefi'n cael eu darparu drwy waith adnewyddu, dylai darparwyr (os yw'n ymarferol ac yn gost-effeithiol i wneud hynny) fanteisio ar bob cyfle i gyrraedd y safon. Lle nad yw hyn yn bosibl a chyn cael caniatâd cynllunio, rhaid</p>	<p>Meddianwyr eiddo neu berchnogion eiddo yng nghanol trefi sydd naill ai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yn berchen ar y rhydd-ddaliad, neu • yn dal les sydd â chyfnod o saith mlynedd o leiaf yn weddill ar y dyddiad talu grant bwriadol, ac sydd wedi sicrhau cydsyniad ysgrifenedig eu landlord ar gyfer y gwaith arfaethedig. 	<p>Gofynion Ansawdd Datblygu Cymru (llyw.cymru)</p> <p>Mwy nag Ailgylchu – Strategaeth i wneud yr economi gylchol Cymru yn realiti: strategaeth-mwy-nag-ailgylchu.pdf (llyw.cymru)</p> <p>Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 11</p>	<p>Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a gweithio ynddynt.</p>

	<p>dangos i Lywodraeth Cymru fod gan gartrefi le a chyfleusterau digonol ar gyfer bywyd pob dydd.</p> <p> development-quality-requirements-for-hou</p> <p>Nid yw llety myfyrwyr, fflatiau un ystafell a fflatiau stiwdio yn gymwys i gael cyllid grant.</p> <p>Os yw'n dderbyniol i Awdurdodau Cynllunio Lleol, gellir ystyried y posibilrwydd o drosi'r llawr gwaelod, yn ogystal â lloriau uchaf ar gyfer ardaloedd nad ystyrir eu bod yn ardaloedd manwerthu craidd, lle na ellir dod o hyd i unrhyw ddefnydd masnachol amgen.</p> <p>Dylid rhoi sylw i Asesiadau o Anghenion Tai Lleol awdurdodau lleol wrth ystyried/asesu cynigion prosiect.</p>			
<p>Grantiau Gwella Eiddo Masnachol</p>	<p>Mae'r Grant Gwella Eiddo ar gael i feddianwyr a pherchnogion adeiladau masnachol yng nghanol trefi. Ei ddiben yw gwella tu blaen adeiladau ynghyd ag uwchraddio</p>	<p>Meddianwyr neu berchnogion eiddo masnachol yn yr ardal ddynodedig sydd naill ai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yn berchen ar y rhydd-ddaliad, neu, 	<p>Mwy nag Ailgylchu – Strategaeth i wneud yr economi gylchol Cymru yn realiti: strategaeth-</p>	<p>Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a</p>

	<p>arwynebedd llawr masnachol gwag er mwyn iddo gael ei adfer i'w ddefnyddio at ddefnydd busnes buddiol.</p> <p>Rhaid i arwynebedd llawr newydd/wedi'i uwchraddio fod at ddefnydd busnes, a phob cynllun yn cael ei bennu yn ôl ei deilyngdod unigol ac yn ôl disgresiwn swyddogion lleol, ac yna'n cael ei gymeradwyo gan fyrddau prosiect lleol a rhanbarthol. Yn benodol, bydd swyddfeydd, at ddefnydd hamdden annibynnol, manwerthu, bwyd a diod yn cael eu hystyried. Bydd cynlluniau defnydd cymysg hefyd yn cael eu hystyried, ond ni fydd eiddo gosod preifat i fyfyrwyr yn cael eu hystyried.</p> <p>Caiff swyddfeydd neu adeiladau masnachol uwch uwchben unedau manwerthu eu hystyried ar gyfer cymorth hefyd.</p> <p>Rhaid i gyllid grant sydd dros £50k a ddyfernir gan ALLau i drydydd partïon gael ei sicrhau drwy gyfyngiad a thâl cyfreithiol i gwmpasu gwerth y grant. Ar gyfer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • yn dal les sydd â chyfnod o saith mlynedd o leiaf yn weddill ar y dyddiad talu grant bwriadol, ac sydd wedi sicrhau cydsyniad ysgrifenedig eu landlord ar gyfer y gwaith arfaethedig. 	<p>mwy-nag-ailgylchu.pdf (llyw.cymru)</p> <p>https://wrapcymru.org.uk/resources/guide/low-carbon-resource-efficient-construction-procurement</p> <p>Trywydd ar gyfer Cymru carbon sero net (callc.cymru)</p> <p>Gellir ystyried sefydlu 'Caffis Atgyweirio ac Ailddefnyddio' o dan y thema hon lle nad oes llwybrau ariannu eraill ar gael.</p> <p>Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 11</p>	<p>gweithio ynddynt.</p> <p>Galluogi canol ein trefi i ddod yn fwy ystwyth yn economaidd drwy helpu busnesau i weithio'n gydweithredol</p>
--	--	---	---	--

cynlluniau awdurdodau lleol, dim ond cyfyngiad sydd ei angen.

Y GWAITH

Gwaith allanol

Gall gwaith allanol i'r adeilad gynnwys gwaith y bernir ei fod yn angenrheidiol ar gyfer cyfanrwydd strwythurol yr eiddo. Gallai'r eitemau gynnwys:

- Tu blaen siopau;
- Arwyddion;
- Ffenestri a drysau;
- Goleuadau allanol;
- Toeau a simneiau;
- Nwyddau dŵr glaw (landeri, cwteri a phibellau draenio dŵr);
- Rendro, glanhau ac atgyweirio cerrig, ailbwyntio; a
- Gwaith strwythurol.

Gwaith mewnol

Gall gwaith mewnol i'r adeilad gynnwys yr holl waith, gweladwy neu strwythurol, sy'n angenrheidiol i gwblhau'r prosiect yn ôl y Rheoliadau Adeiladu.

Gallai hynny gynnwys:

- Ffenestri a drysau;

	<ul style="list-style-type: none"> • Gwell hygyrchedd; • Waliau, nenfydau, goleuadau; • Mesurau Effeithlonrwydd Ynni pan gânt eu cynnwys fel rhan o'r cynllun cyffredinol; • Cyfleustodau a gwasanaethau, gan gynnwys gwresogi; • Cawodydd a chyfleusterau hylendid; • Cyfleusterau storio beiciau • Cyfleusterau lles (e.e. ystafell ymolchi hanfodol a chyfleusterau glanhau yn unig); a • Gwaith strwythurol. <p>Adeiladau Newydd Gallai arwynebedd llawr masnachol mewn adeilad newydd fod yn gymwys, pan fo angen lleol wedi'i amlygu amdano, yn enwedig pan fo safleoedd â bwlch yng nghanol trefi.</p>			
<p>Seilwaith Gwyrdd</p>	<p>Darparu prosiectau Seilwaith Gwyrdd a Bioamrywiaeth yng nghanol trefi. Yn benodol ond nid yn unig:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waliau Gwyrdd • Toeau Gwyrdd 	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned • Meddianwyr neu berchnogion eiddo 	<p>Taflen ffeithiau 1: Golwg gyffredinol ar Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) (llyw.cymru)</p>	<p>Ymgorffori ein hymateb i'r argyfwng hinsawdd a natur ym</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Gerddi Glaw • Gwyrddu • Parciau Poced • Ardaloedd ar gyfer blodau gwyllt • Coed ar y stryd • System Ddraenio Gynaliadwy (SUDs) <p>Mae mesurau Seilwaith Gwyrdd eraill neu fesurau materion gwyrdd cyffredinol yn gymwys yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru. Mae angen i unrhyw ymyriad fod yn strategol ac wedi'i ategu gan Archwiliad Seilwaith Gwyrdd Canol y Dref.</p> <p>Ni fydd y cymorth hwn yn cyfrannu at gostau cynnal a chadw parhaus yn ystod blynyddoedd ariannol yn y dyfodol.</p>	<p>masnachol yn yr ardal ddynodedig sydd naill ai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ yn berchen ar y rhydd-ddaliad, neu ○ yn dal les sydd â chyfnod o saith mlynedd o leiaf yn weddill ar y dyddiad talu grant bwriadol, ac sydd wedi sicrhau cydsyniad ysgrifenedig eu landlord ar gyfer y gwaith arfaethedig. 	<p>Mwy nag Ailgylchu – Strategaeth i wneud yr economi gylchol Cymru yn realiti: strategaeth-mwy-nag-ailgylchu.pdf (llyw.cymru)</p> <p>Cynllun Adfer Natur https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-05/cynllun-gweithredu-adfer-natur-2015.pdf</p> <p>Lleoedd Lleol ar gyfer Natur - Cymru Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol</p> <p>Partneriaethau Natur Lleol Cymru - Hafan (Inp.cymru)</p> <p>Lleoedd Lleol ar gyfer Natur - Pecynnau Cymunedol https://keepwalestidy.cymru/cy/ein-gwaith/cadwraeth/natur/</p>	<p>mhopeth a wnawn</p> <p>Adeiladu economi gryfach a gwyrddach wrth inni ddatgarboneiddi o cymaint â phosibl.</p> <p>Creu mwy o fannau gwyrdd cymunedol yng nghanol trefi.</p> <p>Ehangu trefniadau i greu neu wella mannau gwyrdd yn sylweddol.</p>
Tir y Cyhoedd	Darparu gwelliannau ar raddfa fach i dir y cyhoedd os yw'n cydfynd â chlystyru naturiol o	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol. • Ardaloedd Gwella Busnes • Cyngorau Tref a Chymuned 	Polisi Cynllunio Cymru Rhifyn 11	Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi

	<p>weithgarwch adfywio yng nghanol trefi – lle ceir effaith gymdeithasol ac economaidd amlwg. Yn benodol:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tynnu neu ollwng cyrbiau ar gyfer mynedfeydd ac allanfeydd. • Ehangu palmentydd er mwyn darparu mannau eistedd ac amwynder yn yr awyr agored. • Dysglau plannu parhaol a darparu sgriniau. • Celf gyhoeddus fel rhan o gynllun lle ehangach a chynllun tir y cyhoedd ac sy'n cefnogi amcanion diwylliannol, er enghraifft murluniau ar waliau lle nad oes modd cyflawni Gwybodaeth Ddaearyddol. <p>Gall mesurau eraill fod yn gymwys i gael cymorth yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru.</p>			<p>yn lleoedd gwell fyth i fyw a gweithio ynddynt.</p> <p>Addasu mannau cyhoeddus ar gyfer digwyddiadau awyr agored, marchnadoedd, gwerthwyr stryd, parciau dros dro a pharciau bach.</p> <p>Creu mwy o fannau gwyrdd cymunedol yng nghanol trefi.</p>
<p>Caffael Strategol</p>	<p>Caffaeliadau ar raddfa fach yng nghanol trefi. Ni ddylid defnyddio'r cymorth hwn i gaffael eiddo sy'n ddarostyngedig i fesurau gorfodi cynllunio, neu a allai elwa arnynt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol. • Ardaloedd Gwella Busnes • Cyngorau Tref a Chymuned • Busnesau Cymdeithasol a Chorfforaethau B 	<p>Trosglwyddo Asedau Cymunedol: canllawiau i ymgeiswyr LLYW.CYMRU</p>	<p>Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a</p>

	<p>Yn benodol, gellid defnyddio'r cymorth hwn i:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaffael eiddo i gwblhau'r gwaith o gydosod y tir ar gyfer cynigion strategol mwy. • Caffael eiddo gwag er mwyn gallu ei ddefnyddio eto; • Caffael eiddo i'w ddymchwel er mwyn gwella'r cysylltiad rhwng cynefinoedd a gwella'r athreiddedd yng nghanol trefi. • Defnyddio at ddibenion marchnadoedd/gofal plant/dechrau busnes yn y cyfamser • Caffael eiddo er mwyn darparu mannau gwyrdd, cyfleusterau chwarae neu dir y cyhoedd gwell. • Mae costau dymchwel yn gymwys. <p>Ar gyfer grantiau a ddyfarnwyd dros £50k:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dylid gosod cyfyngiad yn enw Gweinidogion Cymru ar deitl eiddo a gaffaelwyd gan awdurdod lleol; • Mae angen tâl cyfreithiol yn enw'r awdurdod lleol sy'n dyfarnu'r cyllid i'w gaffael gan bartion eraill. 		<p>Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol</p>	<p>gweithio ynddynt.</p> <p>Cynnig cefnogaeth i ddatblygu cofrestr o adeiladau gwag a helpu busnesau bach i symud i siopau gwag.</p> <p>Parhau â'n partneriaeth gref â mudiadau gwirfoddol ar draws ein holl gyfrifoldebau.</p>
--	---	--	---	---

<p>Marchnadoedd Canol Trefi</p>	<p>Cyflawni'r athroniaeth o 'droi pob tref yn dref farchnad'. Datblygu a galluogi marchnadoedd lleol i ddarparu cynnyrch, crefftau, bwyd a chynhyrchion sy'n ychwanegu gwerth. Bydd y cyllid cyfalaf yn unig hwn yn darparu:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • cysylltiadau trydan parhaol i alluogi masnachu yn y farchnad. • caffael stondinau a llwyfannau masnachu. <p>Rhaid i'r gwaith gydymffurfio a chyd-fynd â chanllawiau arferion gorau Llywodraeth Cymru ar gyfer sefydlu marchnadoedd lleol. Dylai'r gwaith hwn gyd-fynd ag unrhyw waith a chynlluniau ar gyfer canol trefi ar ôl Covid-19.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned Busnesau Cymdeithasol a Chorfforaethau B 	<p>Taflen ffeithiau 1: Golwg gyffredinol ar Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) (llyw.cymru)</p> <p>Mwy nag Ailgylchu – Strategaeth i wneud yr economi gylchol Cymru yn realiti: strategaeth-mwy-nag-ailgylchu.pdf (llyw.cymru)</p> <p>https://www.urbanfoundry.co.uk/wp-content/uploads/urban-foundry-markets-guide-short.pdf</p>	<p>Parhau â'n partneriaeth gref â mudiadau gwirfoddol ar draws ein holl gyfrifoldebau.</p>
<p>Defnydd yn y Cyfamser yng Nghanol Trefi</p>	<p>Sefydlu defnydd dros dro yn y cyfamser ar safleoedd sy'n wag ar hyn o bryd yng nghanol trefi. Dylai'r cymorth gyd-fynd yn llwyr â Chanllawiau Arferion Gorau Llywodraeth Cymru ar Ddefnydd yn y Cyfamser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned • Busnesau Cymdeithasol a Chorfforaethau B 	<p>Taflen ffeithiau 1: Golwg gyffredinol ar Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) (llyw.cymru)</p> <p>Mwy nag Ailgylchu – Strategaeth i wneud yr economi gylchol Cymru yn realiti: strategaeth-mwy-nag-ailgylchu.pdf (llyw.cymru)</p>	

			https://www.urbanfoundry.co.uk/wp-content/uploads/meanwhile-space-guide-short.pdf	
Cymorth Masnachu Allanol Canol Trefi	Darparu seddi, dysglau plannu, gorchuddion, mannau arlwyo a chanopiâu yn yr awyr agored. Mae'r cymorth hwn yn unol â grant ymateb i Covid-19 2020/21.	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Ardaloedd Gwella Busnes • Busnesau Canol Trefi • Cyngorau Tref a Chymuned 		Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a gweithio ynddynt.
Cynlluniau i Wella Blaen Siopau	Gwelliannau allanol i flaen siopau lle na wneir unrhyw addasiad mewnol na gwaith ailddatblygu. Mae angen targedu eiddo cyfagos neu sydd wedi'i leoli'n agos mewn tref benodol er mwyn sicrhau màs critigol a mwy o effaith. Gellir ystyried eiddo unigol yng nghanol ardaloedd llai lle bydd y cynllun yn cael effaith sylweddol yn yr ardal honno.	<ul style="list-style-type: none"> • Meddianwyr neu berchnogion eiddo masnachol yn yr ardal ddynodedig sydd naill ai: <ul style="list-style-type: none"> ○ yn berchen ar y rhydd-ddaliad, neu ○ yn dal les sydd â chyfnod o saith mlynedd o leiaf yn weddill ar y dyddiad talu grant bwriadol, ac sydd wedi sicrhau cydsyniad ysgrifenedig eu landlord ar gyfer y gwaith arfaethedig. Ar gyfer prosiectau sy'n gofyn am lai na £50k o grant, nid 		Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a gweithio ynddynt.

		oes angen tâl cyfreithiol, felly mae les sydd â phum mlynedd yn weddill ar ddyddiad olaf y taliad grant yn dderbyniol.		
Trefi Digidol	<p>Hyrwyddo'r agenda 'trefi digidol' drwy ddarparu eitemau cyfalaf i gefnogi galluoedd seilwaith digidol llinell sylfaen fel dadansoddeg Wi-Fi, LoRaWAN ac IoT.</p> <p>Dylid ystyried sut y gellir integreiddio hyn i ymyriadau eraill fel tir y cyhoedd, Teithio Llesol neu greu mannau gwyrdd newydd.</p> <p>Ni fydd buddsoddi mewn seilwaith digidol ar ei ben ei hun yn arwain at unrhyw ganlyniadau, ond bydd cynhyrchu a manteisio ar ddata yn allweddol i lwyddiant hyn.</p> <p>Bydd angen i ymyriadau sicrhau newid diwylliant, a (chan weithio gyda Threfi Smart), dangos gwerth data a sefydlu dull "beth mae'r data'n ei ddweud", gan sicrhau ei fod yn cael ei ddefnyddio bob amser fel sylfaen dystiolaeth wrth wneud</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned. 	Hafan Trefi Smart Town (smarttowns.cymru)	<p>Parhau â'n partneriaeth gref â mudiadau gwirfoddol ar draws ein holl gyfrifoldebau.</p> <p>Galluogi canol ein trefi i ddod yn fwy ystwyth yn economaidd drwy helpu busnesau i weithio'n gydweithredol, cynyddu eu cynnig digidol a chefnogi cadwyni cyflenwi lleol, gan gynnwys gwasanaethau cyflenwi lleol.</p>

	<p>penderfyniadau strategol sydd o fudd i'r stryd fawr a thu hwnt.</p> <p>Er mwyn sicrhau bod canol trefi yn gweithio tuag at linell sylfaen gydnabyddedig o weithgarwch, bydd yn ofynnol i ALLau enwebu swyddog i ystyried gweithgarwch Trefi SMART gan gynnwys gweithredu, monitro, dadansoddi ac adrodd. Mae angen i unrhyw geisiadau am gyllid i Lywodraeth Cymru gynnwys gweithgarwch sylfaenol digidol o ran nifer yr ymwelwyr a'r amser a dreulir yng nghanol trefi.</p>			
<p>Teithio Llesol</p>	<p>Darpariaethau sy'n cefnogi neu'n hwyluso llwybrau teithio llesol yng nghanol trefi pan na ellir ariannu hyn drwy ddulliau eraill. Yn benodol, darparu cyfleusterau storio beiciau, loceri ac ôl-osod cyfleusterau cawodydd a hylendid ar safleoedd masnachol.</p> <p>Dylid ystyried mesurau Teithio Llesol cyn gynted â phosibl mewn perthynas â phob cynllun datblygu, a chael eu hintegreiddio'n llawn â gweithgarwch buddsoddi arall yn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned • Busnesau Cymdeithasol a Chorfforaethau B • Partneriaid yn y sector preifat 	<p>Mae Canllawiau Deddf Teithio Llesol LLYW.CYMRU yn nodi'r safonau a'r gofynion cynllunio ar gyfer seilwaith teithio llesol.</p>	

	<p>yr ardal i greu mannau sydd wedi'u cysylltu'n dda a chryfhau ac ategu darpariaeth teithio llesol ehangach a gefnogir gan Adran Drafnidiaeth Llywodraeth Cymru.</p> <p>Rhaid i awdurdodau lleol gynllunio rhwydweithiau o lwybrau teithio llesol a chyfleusterau cysylltiedig sydd i'w dangos ar Fapiau Rhwydwaith Teithio Llesol. Y Gronfa Teithio Llesol yw'r brif ffynhonnell ariannu i greu'r llwybrau a'r cyfleusterau hyn, lle cânt eu nodi ar y mapiau. Mae angen cysylltu'n agos ag arweinwyr Teithio Llesol mewn awdurdodau lleol ac Arweinydd Teithio Llesol rhanbarthol Trafnidiaeth Cymru.</p>			
<p>Darparu Toiledau</p>	<p>Cymorth penodol i ddarparu toiledau yng nghanol trefi a dinasoedd. Gall hyn hefyd gynnwys darpariaeth newid ar gyfer babanod a 'lleoedd newid' lle mae angen strategol clir wedi'i nodi. Mae angen nodi'r ddarpariaeth hon fel rhan o'r broses o gynllunio creu lleoedd. Bydd angen i bartneriaid Awdurdodau Lleol gadarnhau bod</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Ardaloedd Gwella Busnes • Cynghorau Tref a Chymuned 	<p>Hafan – Un Llais Cymru</p>	<p>Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a gweithio ynddynt.</p> <p>Parhau â'n partneriaeth gref â</p>

	ymrwymiad parhaus i gynnal a chadw a glanhau cyn dyfarnu'r cyllid.			mudiadau gwirfoddol ar draws ein holl gyfrifoldebau.
Cyfleusterau hamdden	Darparu cyfleusterau chwarae awyr agored, mannau gemau amldeffnydd (MUGAs) a gweithgareddau hamdden awyr agored. Bydd angen ymgynghori ar gymorth a ddyfernir drwy'r elfen hon o'r grant Creu Lleoedd yn lleol ac yn rhan o gynllun creu lleoedd.	<ul style="list-style-type: none"> • Awdurdodau Lleol • Cynghorau Tref a Chymuned 	https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-07/cymru-gwlad-lle-mae-cyfle-i-chwarae.pdf Pecyn cymorth asesu digonolrwydd cyfleoedd chwarae LLYW.CYMRU Cynllun Plant a Phobl Ifanc LLYW.CYMRU Chwarae Cymru Play Wales Hafan – Comisiynydd Plant Cymru (complantcymru.org.uk)	Gwneud ein dinasoedd, ein trefi a'n pentrefi yn lleoedd gwell fyth i fyw a gweithio ynddynt.